

Bergen kommune
(Sendt inn elektronisk)

Bergen 19. september 2022

Hørings svar Grønn strategi – Klimastrategi for Bergen 2022-2030

Bergen Næringsråd er den største næringslivsorganisasjonen i bergensregionen med 2900 medlemmer. Vi har en rekke medlemsbedrifter innen bransjer som jobber med sirkulærøkonomi. Vår ekspertgruppe sirkulær ønsker derfor å gi et høringssvar som belyser konsekvenser den nye klimastrategien for Bergen vil medføre for næringene i regionen.

23. juni 2022 sendte Bergen Kommune ut et høringsforslag vedrørende ny Grønn strategi – klimastrategi for Bergen 2022-2030.

Overordnede tilbakemeldinger

Ekspertgruppe Sirkulær i Bergen Næringsråd er svært glad for å se at Bergen kommune har lagt sirkulering av ressursene som en av de fire hovedmålene i strategien. Sirkulærøkonomi er viktig både for å nå bærekraftsmålene, redusere klimagassutslipp, bremse tap av naturmangfold, redusere forurensingsbelastningen og bidra til nye grønne arbeidsplasser og forretningsmodeller.

Vi ser at høringsutkastet benytter begrepet «gjenbruk» gjennomgående i sin strategi. Gjenbruk benyttes ofte om materialer man endrer strukturen til og om materialgjenvinning. Da ombruk – å bruke en gjenstand om igjen slik som den er – har en noe annen betydning, ønsker vi at Bergen kommune benytter disse begrepene parallelt.

Vi savner at strategien inneholder konkrete punkter rundt hele produktens livssyklus. En viktig side av å forhindre at produkter går til avfall er at fremtidens produkter både i sitt design, kvalitet og funksjon må være laget for å vare lenger. Da tenker vi også på prinsippene som også ligger til grunn for EUs strategi for sirkulærøkonomi. Ekspertgruppe Sirkulær mener det er viktig løfte frem og belønne bedrifter som utvikler godt gjennomtenkte og varige produkter, også lokalt.

Kapittel 4

Under punktet utfordringer for veitrafikk peker høringsutkastet helt riktig på behovet for utbygging av infrastruktur for fossilfri transport. Ekspertgruppen mener at det ikke kommer tydelig frem om denne infrastrukturen også er tiltenkt store kjøretøy, som lastebiler, bossbiler m.m. Å få store tunge kjøretøyer over på fossilfri og utslippsfritt drivstoff er viktig for å få ned utslippene. Vi ønsker derfor at dette spesifiseres i teksten.

Kapittel 9

I dag er det svært vanskelig å finne frem for folk mellom hva som er grønnvasking og hva som er reelt bærekraftig. Ekspertgruppen synes derfor det er fint at høringsutkastet har som mål at det skal være lett og attraktivt å velge tjenester, mat og andre varer med lavest mulig

klima- og miljøbelastning. Med «lett» tolker vi at det skal være lett tilgjengelig for folk, forståelig informasjon om valgene og gode standardiserte merkeordninger. Vi ser frem til å se dette målet konkretisert i handlingsplanen.

Klær og tekstiler er et av de største indirekte utslippskildene fra enkeltpersoner. Vi ønsker derfor at «tekstiler» eller «klær» blir lagt til i setningen «mat og andre varer» (første setning i underkapittel «Hvorfor»).

Under avsnittet «Hva må til?» nevner utkastet en rekke punkter av stor betydning. Vi savner også her at ombruk blir nevnt under punkt 3 om regelverk. Til punkt 2 stiller vi spørsmål med hva som legges i begrepet «lokal mat». En rekke bedrifter med produksjon i Bergen er i dag avhengig av råvarer fra utenfor vår region – vil disse regnes som lokale? Og er det her tenkt en merkeordning for lokal mat?

I kulepunkt 6 nevnes det at man vil «støtte lokale, grønne bedrifter». Her stiller vi spørsmål på hvordan identifiseringen og målingen av grønne bedrifter skal være sett i lys av grønnvaskingsproblematikken.

Vi savner også et punkt som er rettet mot kompetanse og kunnskapsutvikling i denne delen.

Kapittel 10

I introduksjonen til kapittel ti står det at man har som mål at «mest mulig avfall blir ressurser i ny produksjon». Vi stiller oss spørrende på hva som legges i begrepet «ny». Ombruk er også en viktig del av å forhindre at ressurser forblir i kretsløpet, uten at de nødvendigvis går inn i en ny produksjon. Her vil vi forslå at man heller sier noe i retning av at «mest mulig avfall blir værende i kretsløpet som ressurser».

I første avsnitt legger det fortalt at både avfallsmengden og utslippene fra avfallshåndtering har økt i Bergen. Tall fra BIR viser at det har vært en utflating og nedgang de siste ett og et halvt årene, i etterkant av den største nedstengingen i forbindelse med pandemien. Ekspertgruppen vil derfor oppfordre om at dette blir reflektert i teksten.

I neste avsnitt «Hvorfor utslippsfri avfallshåndtering», setter høringsutkastet opp fjerning av all plast og plastbaserte tekstiler som en likeverdig måte å få utslippsfri avfallshåndteringen som et karbonfangstanlegg i Rådalen. Dette mener ekspertgruppen er en grov overforenkling.

BIR har et moderne og effektivt forbrenningsanlegg i Rådalen. Anlegget slipper ut 240 000 tonn CO₂ i året og er det største punktutslippet i Bergen. CO₂-fangst er essensielt for å oppnå klimamålene både lokalt og nasjonalt. Bergen kommune ønsker å realisere et anlegg for karbonfangst i Rådalen.

Ny tekst til avsnittet «Hvorfor må mer avfall bli til nye ressurser?»:

«Alt avfall er i prinsippet tapte ressurser. Derfor må vi skape minst mulig av det, og sikre at mer går til ombruk og mindre blir avfall. Det som ikke kan brukes om igjen bør inngå som materialer og innsatsfaktorer i ny produksjon. Det forutsetter at materialene og produktene er av en slik karakter og kvalitet at det lar seg gjenvinne. Da blir avfallet vårt til viktige og resurseffektive råvarer. Målet vårt er at mer enn 65 prosent av avfallet i Bergen materialgjenvinnes i 2030.»

I punktboxen på side 37 ønsker ekspertgruppen at reparasjon legges til i oppramsingen i punkt 4., da reparasjon er en av de beste måtene å forhindre at klær og elektriske varer går til avfall.

Vi mener også at det bør komme tydeligere frem i punkt 2. at karbonfangstanlegg er en prioritet, og at det ikke kun fremgår som ett av flere eksempler på infrastruktur som sikrer klimavennlig håndtering av avfall.

Kapittel 11

I kapittel 11 savner vi at kapittelet som helhet har større søkelys på hvordan Bergen skal bli en attraktiv by for unge etter endt studie for å forhindre «brain-drain» til andre deler av landet.

Kapittel 12

Ekspertgruppen støtter målet om at Bergen i 2030 har etablert en sirkulær økonomi med aktive bidrag fra næringslivet. Vi synes derimot at avsnittet «utfordringer» bommer når de peker på næringslivets omstillingsevne som den største utfordringen å lykkes med sirkulærøkonomi. Store deler av næringslivet i vår region er allerede godt i gang med denne omveltningen. Problemet er at mange støter på regulatoriske hindringer i lovverket, økonomiske incentiver som belønner linjære produksjonskjeder og svekker konkurransevnen til sirkulære kretsløp og sirkulær design, og manglende verdikjeder for ombruk.

For å endre dette trengs det endringer og forenklinger i regelverk, standardisering av merkeordninger, endring i økonomiske incentiver, og hjelp til å få opp nye verdikjeder.

Ekspertgruppen ønsker at satsingspunktet setter et større fokus at man ikke har gode måter å måle sirkularitet på. For å lykkes med overgangen fra linjær til sirkulær økonomi man kunne sette realistiske mål og måle utviklingen jevnlig. I tillegg bør det lages sirkulære strategier om hvordan vi skal nå målet.

Som nevnt overordnet ønsker vi at strategien inneholder konkrete punkter rundt hele produktenes livssyklus, og en intensjon om å støtte bedrifter som utvikler godt gjennomtenkte og varige produkter. Et slikt punkt kan gjerne ligge under kapittel 12.

Med vennlig hilsen

Eva Skjold
Leder Ekspertgruppe Sirkulær
BERGEN NÆRINGSRÅD

Astrid Hårstad
Næringspolitisk rådgiver
BERGEN NÆRINGSRÅD